

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 352/2023
11.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Милене Рашић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљене АА - адвоката Боривоја Боровића и адвоката Огњена Радића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К бр. 63/19 од 26.07.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 981/22 од 14.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.04.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене АА - адвоката Боривоја Боровића и адвоката Огњена Радића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К бр. 63/19 од 26.07.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 981/22 од 14.12.2022. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву К бр. 63/19 од 26.07.2022. године, окривљена АА оглашена је кривом због извршења:

- продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, за које јој је претходно утврђена казна затвора у трајању од 1 године и 6 месеци, и

- продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ за које јој је претходно утврђена казна затвора у трајању од 10 месеци и новчана казна у износу од 100.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико исту не плати у остављеном року суд ће је заменити казном затвора и то тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора,

те је осуђена на јединствену казну затвора у трајању од 2 године, у коју јој је урачунато време проведено у притвору од 17.12.2017. године до 28.12.2017. године и новчану казну у износу од 100.000,00 динара коју је дужна да плати у року од 15 дана од дана

правноснажности пресуде, а уколико исту не плати у остављеном року суд ће је заменити казном затвора и то тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом према окривљеној је изречена мера безбедности одузимање имовинске користи и одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећеног, а како је то ближе опредељено у изреци.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 981/22 од 14.12.2022. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Смедереву и бранилаца окривљене АА и пресуда Вишег суда у Смедереву К бр. 63/19 од 26.07.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднели су браниоци окривљене АА - адвокат Боривоје Боровић и адвоката Огњен Радић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде укине и предмет врати на поновно суђење, или поступи сходно члану 492. став 1. тачка 2) ЗКП и побијане пресуде преиначи.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и на седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене АА је неоснован у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема законом прописан садржај.

Браниоци окривљене, у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења захтева нумеришу повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, коју образлажу наводима да је окривљена АА осуђена због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 243. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, али да одредбом члана 243. КЗ није прописана злоупотреба службеног положаја, већ кривично дело фалсификовање и злоупотреба платних картица. Такође, у обе пресуде је окривљена осуђена и због извршења продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, али одредбом члана 229. КЗ није прописана пореска утаја, већ кривично дело закључење рестриктивног споразума.

Изнете наводе захтева бранилаца окривљене Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

У конкретном случају, нижестепени судови су побијаним пресудама окривљену АА огласили кривом због извршења продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, а не како то браниоци погрешно означавају у поднетом захтеву за заштиту законитости, указујући да је у питању нумерација из „члана 243. КЗ“, .

Такође, окривљена је правноснажним пресудама оглашена кривом и због извршења продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ.

Одредбом члана 5. став 1. КЗ прописано је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, а према одредби става 2. истог члана, ако је после извршења кривичног дела измењен закон једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

Кривичним закоником („Службени гласник РС“ бр. 85/2005 ... 108/2014) који је био на снази у време извршења кривичног дела које је окривљеној оптужбом стављено на терет (01.01.2016. године до 31.10.2017. године,) за кривично дело пореска утаја примењивала се одредба члана 229. КЗ, којом је у ставу 2., прописано да, ако износ обавезе из става 1. истог члана чије се плаћање избегава прелази милион и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година и новчаном казном.

Законом о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ бр. 94/2016) који је ступио на снагу 01.06.2018. године, с тим да је одредба члана 27. тог закона која се односи на кривична дела против привреде (Глава двадесетдруга), између осталих и на кривично дело из члана 229. КЗ, ступила на снагу 01.03.2018. године, прописано је кривично дело пореска утаја, али у члану 225. КЗ. Одредбом члана 225. став 2. КЗ прописано је да, ако износ обавезе из става 1. истог члана чије се плаћање избегава прелази милион и петсто хиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година и новчаном казном.

Према наведеном, и за кривично дело из члана 229. које се примењивало до 28.02.2018. године предвиђена је казна затвора од 1 до 8 година и новчана казна и за кривично дело из члана 225. које се примењује од 01.03.2018.године предвиђена је казна затвора од 1 до 8 година и новчана казна.

Сходно изнетом, а имајући у виду да је као време извршења кривичног дела стављен период од 01.01.2016. године до 31.10.2017. године, то су нижестепени судови правилном применом закона, окривљену огласили кривом због извршења продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, односно на учиниоца применили закон који је важио у време извршења кривичног дела, обзиром да касније измене закона нису блаже за учиниоца, у складу са чланом 5. КЗ.

При томе, тачни су наводи захтева којима се указује да одредбом члана 229. КЗ није прописана „пореска утаја“, већ „закључење рестриктивног споразума“, али су исти без утицаја на другачију одлуку овог суда, обзиром да је ова нумерација у складу са сада важећим Кривичним закоником, који у конкретно случају није ни примењен, имајући у виду правила о временском важењу кривичног законодавства, а како је то напред образложено.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је наводе бранилаца којима указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оценио као неосноване.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене АА је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за подношење (члан 485. став 1. ЗКП), а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП мора се доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и поступку пред апелационим судом – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости браниоци окривљене као разлог подношења нумеришу и повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а која повреда је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, у смислу члана 485. став 4. ЗКП. Као незаконит доказ, браниоци окривљене означавају налаз и мишљење вештака економско-финансијске струке Ратка Лазаревића. Наиме, по ставу одбране, означено вештачење је неупотребљиво, јер је вештак свој налаз и мишљење дао у чак четири варијанте, а требао је само у једаној и то са потпуно прецизним мишљењем, на основу егзактних докумената које може да вештачи и цени. Такође се наводи да је вештачење остало непотпуно, непроверљиво и контрадикторно са исказом оштећеног, те да је суд у таквој ситуацији морао по службеној дужности да одреди ново финансијско вештачење.

На описани начин, по ставу Врховног касационог суда, браниоци окривљене указују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, обзиром да не оспоравају означени доказ по форми нити према начину прибављања, већ садржину истог, дајући своје чињеничне закључке другачије од оних утврђених побијаним пресудама.

Међутим, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, није предмет разматрања од стране Врховног касационог суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле није дозвољен разлог, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни касациони суд, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене, у овом делу оценио као недозвољен.

Такође, браниоци окривљене у поднетом захтеву за заштиту законитости нумеришу и повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, која је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, међутим, наводи захтева бранилаца окривљене не садрже објашњење у чему се конкретно састоји та повреда, односно не образлажу на који начин је дошло до прекорачења оптужбе.

Сходно изнетом, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене, у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, нема законом прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења разлога за подношење захтева за заштиту законитости, а што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, подразумева опредељење повреде, због које се захтев подноси, као и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4.ЗКП и члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Ирина Ристић с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**